

Slandromsån

Utredning i samband med byggandet av gång- och cykelväg i anslutning till Frösö 166:1

Frösö sn, Östersunds kn, Jämtlands län

Anna Engman

RAPPORT – JAMTLI 2017:13
ISSN 1654-2045

Utgivning och distribution:

Jamtli

Box 709

831 28 Östersund

Tel. 063-15 01 00

Fax 063- 10 61 68

© Jamtli 2017

Kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2006/02204

Redigering och layout av framsida: Lena Ljungqvist

Bilder: Anna Engman

Jamtli medger spridning av dokumentationsmaterialet med Creative Commons-licensen CC BY, undantaget Lantmäteriets kartor samt annat upphovsrättsskyddat material.

ISSN 1654-2045

Innehåll

Inledning	2
Syfte	2
Metod.....	2
Resultat	2
Ytterligare åtgärder	5
Källor.....	5
Tekniska och administrativa uppgifter.....	6

Inledning

Trafikverket avser bygga en gång- och cykelväg längst med väg 604 mellan Vallsundsbron och Slandrom. I samband med detta ska en övergång över Slandromsån byggas och vandringsleder för fisk avlägsnas. Länsstyrelsen beslutade 2017-03-16 (431-1724-2017) att en utredning av Frösö 166:1 skulle göras och att Jamtli skulle utföra den.

Frösö 166:1 registrerades i Fornminnesregistret i samband med revideringsinventeringen i området 1991. Lämningen har den antikvariska bedömningen *Uppgift om*. Frösö 166:1 är ett småindustriområde med kvarnar och sågar och har registrerats utifrån uppgifter från Storskifteskartan från 1788 och inga lämningar efter verksamheterna gick att återfinna.

Utredningen gjordes under maj månad 2017 av antikvarie Anna Engman.

Syfte

Syftet med den arkeologiska utredningen var att:

- 1/ Ta reda på om det finns fysiska lämningar kvar av de kvarnar som ligger utanför den i Fornminnesregistret markerade ytan.
- 2/ Om det finns lämningar kvar ska de dokumenteras och fortsatta åtgärder ska föreslås.
- 3/ Korrigera utbredningen av Frösö 166:1 så att alla kvarnplatser som finns markerade på Storskifteskartan kommer inom dess geometri.

Metod

För att ta reda på om det fanns fysiska lämningar kvar av de kvarnar som ligger närmast vägen besiktades platsen okulärt under våren då vegetationen inte har blivit för kraftfull.

De funna lämningarna dokumenterades med bild och beskrivningar som överensstämmer med Riksantikvarieämbetets utarbetade tillvägagångssätt för beskrivning av fornlämningar. De markerades även på karta med hjälp av GPS.

Utifrån resultatet av besiktningen av platsen och dokumentationen ges förslag på ytterligare åtgärder.

En korrigering av geometrin för Frösö 166:1 kommer att, vid behov, föreslås till FMIS, som är de som hanterar Fornminnesregistret, via för ändamålet avsedd webb-blankett.

Resultat

Platsen besöktes den 11 maj 2017 då vegetationen inte hunnit ta över marken. Arbetet med att bygga gång- och cykelvägen var påbörjat och i vägkanten vid

brons södra sida över Slandromsån var grävt ca 1 m brett. Troligen har detta inte påverkat bedömningen av området.

På norra sidan av ån kommer inte arbete att företas och det påträffades heller inga rester av de kvarnar som finns på storskifteskartan. Däremot ligger det en husgrund (-1) på åns norra sida strax innan för mynningen ut i Storsjön. Den har inget med kvarnarna att göra utan det är mer troligt en husgrund efter en mindre byggnad av typen lada eller uthus.

Bild 1 Husgrunden sedd från NÖ

Husgrunden (-1) består av en kvadratisk grop, 3,5x3,5 m och 0,5 m dj. I den södra kanten finns kallmurad sten. Då den inte har med kvarnarna att göra och inte finns med på äldre kartor bedöms den som övrig kulturhistorisk lämning.

Söder om vägen och ca 30 m uppströms finns en dammvall (-2). Den ligger invid en befintlig bro och avgränsningen mellan dammvallen och vad som är ett resultat av brobygget är svårt att avgöra. Dock är dammvallen relativt tydlig och det finns trärester i botten och går in under stenarna i vallen.

Bild 2 Dammvallen sedd från NV. Trärester syns i nedre vänstra hörnet.

Dammvallen (-2) är 10 m l (NV-SÖ), intill 5 m br och intill 0,5 m h. Den består av sten och jord. I botten av dammvallen finns rester av en träkonstruktion, bestående av enstaka stockar som går in under stenarna.

Dammvallen hör troligen till någon av de kvarnar som finns markerade på storskifteskartan från 1788 vilket gör att den bedöms som fornlämning och skyddas av Kulturmiljölagen.

Förutom att bedöma om det fanns rester efter kvarnarna som fanns markerade på storskifteskartan var uppdraget att korrigera den sedan tidigare registrerade geometrin för Frösö 166:1 Uppgift om, småindustriområde) så att alla de två kvarnar som finns på storskifteskartan vid vägen ligger inom den geometrin. För att göra det har kartan rektifierats upp och jämförts med topografiska kartan. För att båda kvarnarna skulle ligga inom geometrin justerades den något i de norra delarna (se bild 3)

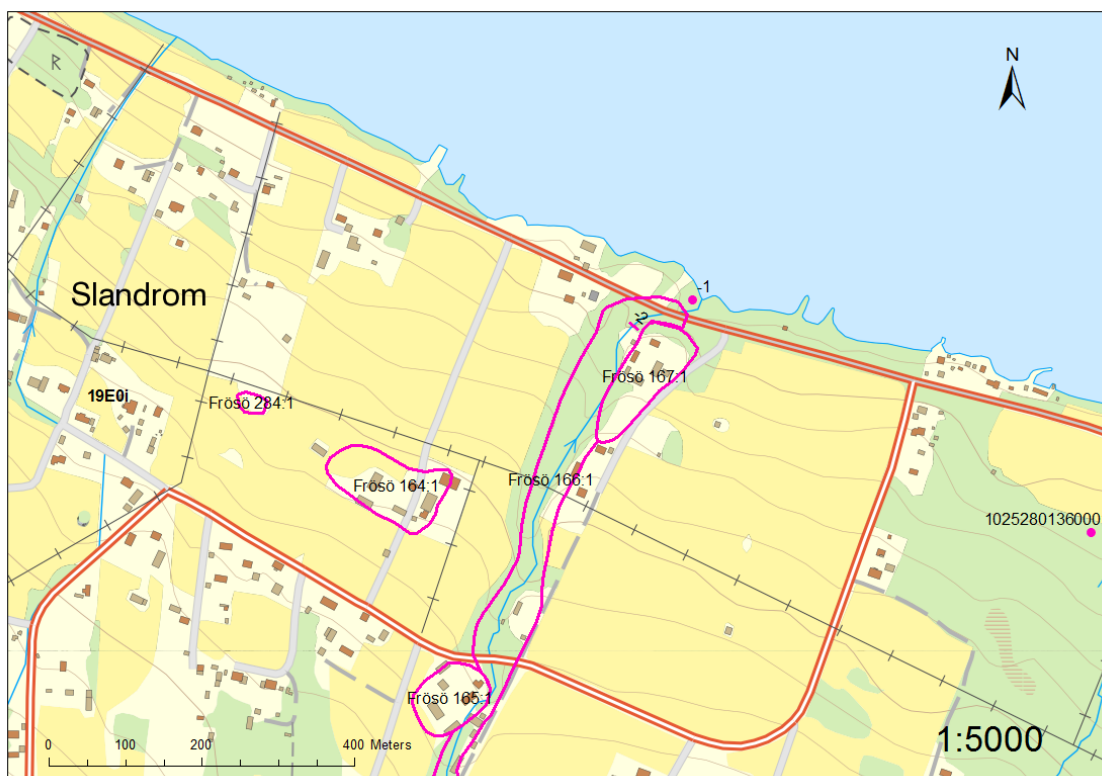

Bild 3. Inprickningar av busgrunden (-1) och dammvallen (-2) samt den korrigerade polygonen för Frösö 166:1

Det är endast området i anslutning till byggandet av gång- och cykelvägen som utretts. Övriga delen av Frösö 166:1 lämnas så som den gjordes vid revideringen 1991.

Ytterligare åtgärder

Då ingen av de påträffade lämningarna kommer att beröras av bygget så krävs ingen ytterligare åtgärd.

Källor

Lantmäteristyrelsens arkiv:

Y:2-25:2 Storskifte 1788

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>Länsstyrelsens dnr:</i>	431-1724-2017
<i>Länsstyrelsens beslut:</i>	2017-03-16
<i>Jamtli's dnr:</i>	69-2017- F5CC
<i>Uppdragsgivare/Finansiär:</i>	Trafikverket
<i>Kommun:</i>	Östersund
<i>Socken:</i>	Frösö
<i>Fastighet:</i>	Slandrom 6:1
<i>Undersökningstyp:</i>	Arkeologisk utredning
<i>Undersökningstid:</i>	Maj 2017
<i>Tidsåtgång i fält:</i>	4 timmar
<i>Tidsåtgång, förberedelser och rapport:</i>	17 timmar
<i>Personal:</i>	Antikvarie Anna Engman, Jamtli
<i>Undersökt yta:</i>	
<i>Lägesangivelse:</i>	Ekonomiska kartans kartblad 19E 0i
<i>Koordinater (RAÄ Oviken 40:1):</i>	N7000453 E482554
<i>Koordinatsystem:</i>	SWEREF 99 TM
<i>Dok material:</i>	Dokumentationsmaterial förvaras på Jamtli.

RAPPORTSERIE – JAMTLI, 2017

ISSN 1654-2045

- 2017:1 Förbifart Brunflo – Arkeologisk utredning etapp 2
Anna Engman
- 2017:2 Fångstgropar vid väg 315 – Arkeologisk undersökning av
RAÅ Klövsjö 72:1 och Klövsjö 75:1
Anna Engman
- 2017:3 Arkeologisk förundersökning av Rätan 30:1 – Schaktövervakning i samband
med omdragning av vatten- och avloppsledningar längst väg 315
Anna Engman
- 2017:4 Östersunds gamla kyrka – Ny toalett för personer med
funktionsnedsättning 2014–2015
Sara Höglund
- 2017:5 Åre gamla kyrka – Tillgänglighetsanpassning av entré 2013–2015
Sara Höglund
- 2017:6 2016 års fornminnesinventering i Jämtlands län
Karl-Johan Olofsson
- 2017:7 Liggmilan på Bäckedal – Arkeologisk undersökning av fornlämning RAÅ Sveg 914
Lars Inge Lööv och Annabell Rahm
- 2017:8 Fyndet från Lillbörtnan – Arkeologisk undersökning av
RAÅ Åsarne 172, depåfynd, 2012
Amanda Jönsson
- 2017:9 Duveds kyrka – Rekonstruktion av vattenutkastare
Sara Höglund
- 2017:10 Duveds kyrka – Utbyggnad för värmepump
Sara Höglund
- 2017:11 Hotagens kyrka – Nytt staket
Sara Höglund
- 2017:12 Tullingsåsfyndet – Arkeologisk undersökning av en redskapsdepå
Annabell Rahm
- 2017:13 Slandromsån – Utredning i samband med byggandet av
gång- och cykelväg i anslutning till Frösö 166:1
Anna Engman
- 2017:14 Kallbadhuset i Stavre – Grundläggningsarbeten och ny brygga
Sara Höglund